

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 listopada 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Igor Zgoliński (przewodniczący)

SSN Adam Roch

SSN Ryszard Witkowski (sprawozdawca)

Protokolant Ewa Śliwa

przy udziale prokuratora Prokuratury Okręgowej w Warszawie del. do Prokuratury Krajowej Anety Orzechowskiej,
w sprawie **M. F. i J. F.** oskarżonych z art. 54 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. i in.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie
w dniu 22 listopada 2023 r.,
kasacji, wniesionych w stosunku do oskarżonych przez prokuratora oraz
oskarżyciela skarbowego na niekorzyść,
od wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu
z dnia 19 grudnia 2022 r., sygn. akt IV Ka 416/22
zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Krzyków we Wrocławiu
z dnia 16 grudnia 2019 r., sygn. akt VII K 560/19,

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Okręgowemu we Wrocławiu do ponownego rozpoznania w
postępowaniu odwoławczym.**

(B.B.)

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Krzyków we Wrocławiu wyrokiem z 16 grudnia 2019 r. w sprawie sygn. akt VII K 560/19, uznał M. F. za winną popełnienia zarzucanych jej czynów z art. 54 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. i art. 37 § 1 pkt 2 i art. 38 § 2 pkt 1 k.k.s.; z art. 56 § 1 k.k.s. w zw. z art. 9 § 1 k.k.s. i art. 37 § 1 pkt 2 k.k.s.; z art. 56 § 1 k.k.s. w zw. z art. 9 § 1 k.k.s. i art. 37 § 1 pkt 1 i 2 k.k.s.; z art. 56 § 1 k.k.s. w zw. z art. 9 § 1 k.k.s. i art. 37 § 1 pkt 2 k.k.s. oraz 38 § 2 pkt 1 k.k.s.; z art. 56 § 1 k.k.s. w zw. z art. 9 § 1 k.k.s. i art. 37 § 1 pkt 2 k.k.s. oraz 38 § 2 pkt 1 k.k.s.; z art. 56 § 1 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 1 oraz 2 k.k.s.

Na podstawie art. 39 § 1 k.k.s., połączył orzeczone wobec M. F. kary jednostkowe pozbawienia wolności i kary grzywny i wymierzył jej karę łączną 6 (sześciu) lat pozbawienia wolności oraz karę łączną grzywny w wymiarze 1000 (jednego tysiąca) stawek dziennych przy przyjęciu wysokości jednej stawki za 100 (sto) zł.

Tym samym wyrokiem, Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Krzyków we Wrocławiu, uznał J. F. za winnego popełnienia zarzucanych mu czynów z art. 54 § 2 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 2 i 3 k.k.s.; z art. 54 § 2 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 2 i 3 k.k.s.; z art. 56 § 1 k.k.s. w zw. z art. 9 § 1 k.k.s. i art. 37 § 1 pkt 2 k.k.s.; z art. 56 § 1 k.k.s. w zw. z art. 9 § 1 k.k.s.; art. 37 § 1 pkt 1 oraz 2 k.k.s.; z art. 56 § 1 k.k.s. w zw. z art. 9 § 1 k.k.s. i art. 37 § 1 pkt 2 k.k.s. oraz art. 38 § 2 pkt 1 k.k.s.; z art. 56 § 1 k.k.s. w zw. z art. 9 § 1 k.k.s. i art. 37 § 1 pkt 2 k.k.s. oraz art. 38 § 2 pkt 1 k.k.s.

Na podstawie art. 39 § 1 k.k.s., połączył orzeczone wobec J. F. kary jednostkowe pozbawienia wolności oraz kary grzywny i wymierzył mu karę łączną 4 (czterech) lat pozbawienia wolności oraz karę łączną grzywny w wymiarze 1000 (jednego) tysiąca stawek dziennych, przy przyjęciu wysokości jednej stawki za 100 (sto) zł.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu, po rozpoznaniu apelacji obrońcy oskarżonych, wyrokiem z 19 grudnia 2022 r. w sprawie sygn. akt IV Ka 416/22, uchylił zaskarżony

wyrok i na podstawie art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s. w zw. z art. 44 § 1 pkt 2 i § 2 k.k.s. umorzył postępowanie przeciwko oskarżonym M. F. oraz J. F. Przedmiotowy wyrok wydany został w składzie jednoosobowym.

Kasację od wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu z 19 grudnia 2022 r. w sprawie sygn. akt IV Ka 416/22 wniósł prokurator i Naczelnik [...] Urzędu Skarbowego we Wrocławiu, zaskarżając to orzeczenie w całości. Skarżący zarzucili temu orzeczeniu obrazę art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 29 § 1 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s., polegającą na rozpoznaniu apelacji w składzie jednoosobowym, a więc przez sąd odwoławczy nienależycie obsadzony, albowiem przyjęta przez sąd I instancji kwalifikacja prawna zarzucanego czynu, zawierająca nadzwyczajne obostrzenie kary wynikające z art. 37 § 1 pkt 3 k.k.s., obligowała sąd II instancji, zgodnie z art. 29 § 1 k.p.k., do orzekania w składzie trzech sędziów.

Naczelnik [...] Urzędu Skarbowego we Wrocławiu dodatkowo wyrokowi zarzucił:

1. nienależytą kontrolę instancyjną w granicach niestosowania prawa obowiązującego w 2014 r. i zastosowanie nieistniejących przepisu prawa materialnego Ordynacji podatkowej dodanej ustawą z dnia 10 września 2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1649) do zdarzeń prawnych, które miały miejsce w 2014 r., co miało istotny wpływ na treść orzeczenia i wydania niesłusznego wyroku umarzającego postępowanie
2. błąd w rozważaniach co do prawa w toku kontroli instancyjnej, poprzez niezastosowanie określonej regulacji o charakterze materialnoprawnym, tj. art. 137 § 3 ustawy Ordynacja podatkowa z dnia 10 maja 2012 r. (Dz.U. z 2012 r. poz. 749), którego zastosowanie było obowiązkowe, co miało istotny wpływ na treść orzeczenia i wydania niesłusznego wyroku umarzającego postępowanie.

Zarzucając powyższe, oskarżyciele wnieśli o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu we Wrocławiu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacje okazały się zasadne, dlatego też zostały uwzględnione.

Na wstępie należy podkreślić, iż postępowanie przygotowawcze w przedmiotowej sprawie prowadzone było w formie śledztwa, stosownie do regulacji z art. 151a § 2 pkt 1 k.k.s., zgodnie z którą śledztwo prowadzi się m.in. w sprawach o przestępstwa skarbowe popełnione w warunkach określonych w art. 37 § 1 k.k.s. Z tego powodu w postępowaniu odwoławczym wykluczone było skorzystanie z art. 449 § 2 k.p.k., który przewiduje, że sąd odwoławczy orzeka na rozprawie jednoosobowo, jeżeli postępowanie przygotowawcze zakończyło się w formie dochodzenia oraz w sprawach z oskarżenia prywatnego, chyba że zaskarżone orzeczenie sąd pierwszej instancji wydał w innym składzie niż w składzie jednego sędziego, co zgodnie z art. 29 § 1 k.p.k. obligowało sąd II instancji do orzekania w składzie trzech sędziów

Ponieważ również przepis art. 14fa ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2021 r. poz. 2095 ze zm.), nie ma zastosowania do konstytuowania składu sądu na rozprawie apelacyjnej w sprawach o przestępstwa skarbowe (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 20 października 2022 r. sygn. akt II KK 310/22), rozpoznanie sprawy przez sąd odwoławczy w składzie jednoosobowym było nieuprawnione. Rację mają zatem autorzy kasacji, że opisane wyżej uchybienie proceduralne, polegające na rozpoznaniu apelacji obrońcy przez sąd w składzie jednoosobowym (zamiast w składzie trzech sędziów), skutkowało zaistnieniem bezwzględnej przyczyny odwoławczej wymienionej w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Taka konkluzja musi skutkować uchyleniem zaskarżonego wyroku i przekazaniem sprawy Sądowi Okręgowemu we Wrocławiu do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym, w którym sąd *ad quem* uwzględni przedstawione wyżej uwagi.

Jednocześnie Sąd Najwyższy, korzystając z art. 436 k.p.k. (art. 518 k.p.k.), ograniczył rozpoznanie kasacji do opisanego uchybienia, albowiem jest to

wystarczające do wydania orzeczenia kasatoryjnego, a rozpoznanie pozostałych uchybień byłoby przedwczesne.

Wobec powyższego należało orzec jak w wyroku.

(B.B.)

[ał]